

Lesley Griffiths AS/MS
Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: LG/2051/20

Mike Hedges AS
Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Materion Gwledig
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

Mike.Hedges@senedd.wales

29 Mehefin 2020

Annwyl Mike

Adroddiad y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Materion Gwledig ar y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar Fil Amaethyddiaeth 2019-21

Diolch i chi ac aelodau'r Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Materion Gwledig am ystyried y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol (y Memorandwm) ar y Bil Amaethyddiaeth a gyflwynais ger bron y Senedd ar 12 Chwefror. Rwyf wedi ystyried Adroddiad y Pwyllgor ac wedi rhoi fy ymateb i bob un o'r 28 argymhelliad a godwyd yn yr atodiad i'r llythyr hwn.

Hoffwn fanteisio ar y cyfle hwn i roi'r wybodaeth ddiweddaraf ichi am hynt y Bil i'r Pwyllgor. Ar 13 Mai, cwblhaodd y Bil ei daith trwy Dŷ'r Cyffredin lle cafodd gwelliannau eu gwneud i nifer o ddarpariaethau oedd yn ymwneud â Chymru i hwyluso ei weithrediad. Fe welwch fanylion y gwelliannau hyn yn y Memorandwm Ategol o roddwyd ger bron y Senedd ar 11 Mehefin. Derbyniodd y Bil ei ddarlleniad cyntaf yn Nhŷ'r Arglwyddi ar 18 Mai, yr Ail Ddarlleniad ar 10 Mehefin a chadarnhawyd mai dau ddyddiad cyntaf Cyfnod y Pwyllgor fyddai 7 a 9 Gorffennaf.

Yn ystod Ail Ddarlleniad y Bil yn Nhŷ'r Arglwyddi, mynegodd nifer arwyddocaol o Arglwyddi eu pryderon bod diffyg amddiffyniad yn y ddeddfwriaeth i safonau amaethyddol y DU mewn cytundebau masnach yn y dyfodol. Rydym wastad wedi dweud yn glir wrth Lywodraeth y DU na ddylai unrhyw gytundeb masnach yn y dyfodol danseilio ein deddfwriaeth ddomestig na'n

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

safonau uchel o ran cynnyrch a chynhyrchu yma yng Nghymru. Ar 12 Mehefin, ysgrifennais at George Eustice AS y DU, yr Ysgrifennydd Gwladol dros yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig, i esbonio safbwynt Llywodraeth Cymru ynghylch iechyd a lles anifeiliaid a materion Iechyd Anifeiliaid a Phlanhigion allweddol mewn cytundebau masnach yn y dyfodol. Mae diogelwch bwyd ac iechyd a lles anifeiliaid yn faterion sydd wedi'u datganoli ac mae polisi Llywodraeth Cymru'n glir bod yn rhaid cynnal safonau uchel yng Nghymru o ran bwyd, lles anifeiliaid a'r amgylchedd.

Rwyf wedi ymrwmo i gyflwyno Bil Amaethyddiaeth (Cymru) yn nhymor nesa'r Senedd. Gan adeiladu ar sylfeini ein dau ymgynghoriad *Brexit a'n Tir a Ffermio Cynaliadwy a'n Tir*, rwyf am gyhoeddi Papur Gwyn yn ddiweddarach eleni fydd yn esbonio cynlluniau Llywodraeth Cymru ar gyfer dyfodol ffermio yng Nghymru gan baratoi'r tir ar gyfer Bil Amaethyddiaeth (Cymru).

Fel y dywedais yn y Memorandwm ar Fil Amaethyddiaeth y DU, mae pwerau'n cael eu cymryd ar gyfer Gweinidogion Cymru fel mesur dros dro i'n caniatáu i gefnogi ffermwyr yng Nghymru ac i sicrhau bod sectorau amaethyddol ar draws y DU yn gallu gweithredu'n effeithiol ar ôl gadael yr UE. Yn y cyfnod hwn o ansicrwydd digynsail wrth inni barhau i baratoi ar gyfer ymadael â'r UE gan ddelio yr un pryd ag enbydrwydd y pandemig, mae'r Bil yn gyfrwng deddfwriaethol pwysig i sicrhau dilyniant a sefydlogrwydd y mae mawr eu hangen ar amaethyddiaeth Cymru.

Yr eiddoch yn gywir

A handwritten signature in black ink that reads "Lesley Griffiths". The signature is written in a cursive, flowing style.

Lesley Griffiths AS/MS

Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig
Minister for Environment, Energy and Rural Affairs

ATODIAD

Ymateb i Adroddiad y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Materion Gwledig ar y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar Fil Amaethyddiaeth y DU 2019-21 (a gyhoeddwyd ar 14 Mai 2020)

Argymhelliad y Pwyllgor	Ymateb Llywodraeth Cymru
Marchnadoedd bwyd ac amaethyddol (Rhan 2)	
Argymhelliad 1 Rhaid adlewyrchu persbectif Cymru yn y fethodoleg ar gyfer asesu diogelwch (<i>cyflenwad</i>) bwyd y DU. Dylai Llywodraeth Cymru egluro sut y bydd yn cyfrannu at ddatblygu'r adroddiad diogelwch (<i>cyflenwad</i>) bwyd a sut y bydd barn cynhyrchwyr bwyd a rhanddeiliaid yn cael ei hadlewyrchu.	Nodwyd Mae Llywodraeth Cymru law yn llaw â'r Gweinyddiaethau Datganoledig eraill, yn parhau i gydweithio'n glos â Defra ar ei hasesiad o ddiogelwch cyflenwad bwyd y DU, gan gyfrannu trwy gynnig ei sylw ar gynlluniau ac asesiadau. Mae yna drefn sefydledig o ran gweithgarwch a seilwaith ar gyfer casglu barn cynhyrchwyr bwyd a rhanddeiliaid
Argymhelliad 2 Mae'r amllder y gofynion adrodd ar faterion diogelwch (<i>y cyflenwad</i>) bwyd a nodir yn y Bil yn annigonol. Rhaid paratoi a chyhoeddi'r adroddiad yn flynyddol neu bob dwy flynedd.	Derbyn mewn Egwyddor Mae cymal 17 yn rhoi dyletswydd ar yr Ysgrifennydd Gwladol i adrodd ar ddiogelu'r cyflenwad bwyd o leiaf unwaith bob pum mlynedd ond nid yw hynny'n ei rwystro rhag paratoi adroddiadau'n amlach pan welir bod angen. Rwy'n derbyn y gallai fod angen adroddiadau amlach o ystyried cyflymder y datblygiadau yn y maes. Bydd swyddogion yn monitro'r sefyllfa ac yn trafod â Defra pa mor aml y bydd angen adroddiadau o dan amgylchiadau gwahanol.
Argymhelliad 3 Dylai'r Gweinidog egluro a yw'n credu y byddai'n ddymunol paratoi adroddiad blynyddol sy'n canolbwyntio ar ddiogelwch (<i>y cyflenwad</i>) bwyd yng Nghymru er mwyn llywio datblygiad polisi bwyd.	Gwrthod Mae bwyd amrwd, bwyd wedi'i brosesu neu ei weithgynhyrchu a'r cynhwysion a'r elfennau sydd eu hangen ar fwyd wedi'i brosesu a'i weithgynhyrchu ac i fagu anifeiliaid a thyfu cnydau, yn cael eu symud o gwmpas y DU heb ystyried ffiniau. Yr unig ffin ystyrlon i Gymru o ran diogelu'r cyflenwad bwyd yw ffiniau allanol y DU â gweddill y byd. Nid oes y fath gysyniad â 'chyflenwad bwyd Cymru' na 'diogelu cyflenwad bwyd Cymru' gan eu bod yn rhan annatod o gyflenwad bwyd a diogelwch cyflenwad bwyd y DU. Nid wyf o'r farn y byddai adroddiad o'r fath yn ddymunol gan na fyddai ystyr na gwerth iddo o ran cynhyrchu, prosesu, gweithgynhyrchu a gwerthu bwyd.

	<p>Gallai adroddiad Cymreig gamarwain datblygwyr polisi bwyd, a byddai'n camgyfeirio adnoddau y gellid eu defnyddio fel arall i fynd i'r afael â chwestiynau ynghylch sut i wneud busnesau bwyd cynradd ac eilaidd Cymru yn fwy cynhyrchiol a chynaliadwy, sut i gryfhau a chynyddu llwybrau i'r farchnad, sut i ychwanegu at werth cynnyrch a sut i ateb y cwestiynau ynghylch lles y cyhoedd o ran deietau iachach a gwneud bwyd yn fwy fforddadwy i bobl sydd â llai o fodd.</p>
<p>Argymhelliad 4</p> <p>Dylai'r Bil gael ei ddiwygio i'w gwneud yn ofynnol i Lywodraethau'r DU a Chymru gyhoeddi ymateb i'r adroddiad diogelwch (<i>cyflenwad</i>) bwyd, a chymryd camau priodol mewn perthynas ag ef. Os na fydd diwygiad i weithredu hyn yn digwydd neu os na chytunir arno, dylai'r Gweinidog ymrwymo i gyhoeddi ymateb i unrhyw fater yn yr adroddiad sy'n ymwneud â Chymru a meysydd polisi datganoledig. Dylai'r Gweinidog sicrhau bod gan y Senedd ddigon o gyfle i ystyried yr adroddiad ar ddiogelwch (<i>y cyflenwad</i>) bwyd a'r ymateb iddo.</p>	<p>Derbyn mewn egwyddor</p> <p>Rwy'n cytuno y dylai fod yna ddisgwyl i Lywodraeth y DU ymateb i faterion a godir mewn adroddiad ar ddiogelu'r cyflenwad bwyd ond nid wyf yn credu bod angen diwygiad. Fel y dywedais yn yr ymateb i argymhelliad 1, byddwn yn disgwyl i Lywodraeth Cymru gael parhau i fod ynghlwm wrth y gwaith o ffurfio ymateb y DU.</p> <p>Yn fy marn i, nid oes angen diwygiad fyddai'n rhoi dyletswydd o'r fath ar Weinidogion Cymru gan fod Aelodau Senedd Cymru eisoes yn dwyn Gweinidogion i gyfrif ac yn craffu arnynt mewn llawer ffordd arall. Mae Gweinidogion Cymru'n gwneud datganiadau o dro i dro i'r Senedd am y sector bwyd a diod ac am ein strategaeth a'n cynlluniau, ac fel rhan o hynny, byddaf yn cynnig sylw ar faterion sy'n ymwneud yn benodol ar ddiogelwch y cyflenwad bwyd yng Nghymru wrth iddynt godi.</p>
<p>Trylwyder a thegwch yn y gadwyn gyflenwi bwyd-amaeth (Rhan 3)</p>	
<p>Argymhelliad 5</p> <p>Dylai'r Gweinidog egluro i ba raddau y mae wedi asesu effaith y darpariaethau ar ddelio teg i gynhyrchwyr bwyd yng Nghymru. Dylai'r Gweinidog hefyd egluro a yw wedi ystyried y dylai busnesau nad ydynt yn cyrraedd trothwy trosiant penodol gael eu heithrio o rai gofynion mewn perthynas â chasglu data.</p>	<p>Nodwyd</p> <p>Mae pandemig Covid-19 wedi tynnu sylw at rai o'r problemau sy'n wynebu'r trefniadau contractyddol a geir ar hyn o bryd o fewn y diwydiant amaeth, yn y sector llaeth yn arbennig.</p> <p>Mae Llywodraeth Cymru ar y cyd â gweinyddiaethau eraill y DU newydd lansio cyd-ymgynghoriad i ystyried safbwyntiau ar gyflwyno contractau ysgrifenedig mandadol yn y diwydiant llaeth.</p> <p>Bydd Llywodraeth Cymru'n ystyried effaith unrhyw gais am ddata ar fusnesau, yn unol â'r gofynion diogelu data perthnasol.</p>
<p>Argymhelliad 6</p> <p>Dylai'r Gweinidog egluro a yw'n fodlon bod y darpariaethau delio teg wedi'u</p>	<p>Nodwyd</p> <p>Rwy'n fodlon bod y darpariaethau delio teg (<i>cymal 27</i>) wedi'u cynnwys fel pŵer galluogi yn</p>

<p>cynnwys yn y Bil fel pŵer galluogi yn hytrach na dyletswydd.</p>	<p>hytrach na dyletswydd, i'w harfer gan yr Ysgrifennydd Gwladol. Bydd yn caniatáu i Lywodraeth y DU ystyried a oes angen defnyddio'r pŵer i fynd i'r afael ag aamgylchiadau penodol anghydraddoldeb yn dilyn ymchwiliadau ac ymgynghoriadau, lle bo'n briodol, â'r diwydiant.</p>
<p>Argymhelliad 7</p> <p>Dylai'r Gweinidog ymateb i'r pwyntiau a wnaed gan randdeiliaid ynghylch y potensial i ymestyn pwerau Dyfarnwr y Cod Cyflenwi Nwyddau Groser mewn perthynas â delio'n deg â chynhyrchwyr amaethyddol.</p>	<p>Nodwyd</p> <p>Bydd y ddarpariaeth delio teg yn fecanwaith briodol ar gyfer ystyried agweddau ar ddelio'n deg â chynhyrchwyr amaethyddol. Cafodd cylch gwaith Dyfarnwr y Cod Cyflenwi Nwyddau Groser ei adolygu yn 2018, a phenderfynwyd peidio â'i ymestyn, hynny am y byddai estyn ei chylch gwaith i gynnwys cyflenwyr anuniongyrchol yn y gadwyn bwyd-amaeth yn gwanhau gallu'r Dyfarnwr i weithio'n effeithiol.</p>
<p>Materion yn ymwneud â ffermio a chefn gwlad (Rhan 4)</p>	
<p>Argymhelliad 8</p> <p>Dylai'r Gweinidog nodi ei safbwynt ar briodoldeb y Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth fel y corff a nodwyd i arwain y System Gwybodaeth am Dda Byw newydd, a rhoi rhesymau dros y safbwynt hwnnw. Yn benodol, dylai'r Gweinidog esbonio'n fanwl sut yr eir i'r afael â'r problemau mewn perthynas â diffyg atebolrwydd y Bwrdd hwnnw i Lywodraeth Cymru.</p>	<p>Nodwyd</p> <p>Mae'r Bwrdd Datblygu Amaethyddiaeth a Garddwriaeth (y Bwrdd) yn gorff cyhoeddus anadrannol sy'n atebol i Lywodraeth y DU, a'r Bwrdd yw'r corff sy'n gyfrifol am y prosiect amlrywogaeth yn Lloegr. Er nad yw'n uniongyrchol atebol i Lywodraeth Cymru, mae Gweinidogion Cymru'n gyd-gyfrifol am benodiadau i'r Bwrdd yn ogystal ag am ardollau, cymeradwyo'r adroddiad a'r cyfrifon blyneddol ac am eu gosod ger bron Senedd Cymru.</p> <p>Mae fy swyddogion yn cydweithio'n glos â Llywodraeth y DU a'r gweinyddiaethau datganoledig eraill i sicrhau bod y llywodraethu o safon uchel er mwyn diogelu data Cymru a buddiannau ceidwaid Cymru ym mhob cam. Byddaf yn ceisio sicrhau na chaiff data o Gymru eu casglu heb gymeradwyaeth Gweinidogion Cymru a hynny dim ond pan fydd cytundebau rhannu clir wedi'u gwneud.</p> <p>I'r perwyl hwn, mae fy swyddogion yn gweithio gyda Defra i ddiwygio cymal 32 y Bil, fel bod gofyn i'r Ysgrifennydd Gwladol gael caniatâd Gweinidogion Cymru cyn aseinio swyddogaethau o dan y ddarpariaeth hon yng Nghymru.</p>
<p>Argymhelliad 9</p>	<p>Nodwyd</p>

<p>Dylai'r Gweinidog roi'r wybodaeth ddiweddaraf am ei dealltwriaeth o sut y bydd y System Adnabod Da Byw newydd yn rhyngweithio ag EIDCymru a'r gwaith mae'n ei wneud i sicrhau bod y ddwy system yn gydnaws.</p>	<p>Mae swyddogion o Livestock Information Limited yn ogystal â Llywodraeth yr Alban a Llywodraeth Gogledd Iwerddon yn cydweithio i sicrhau bod ein priod systemau mor gydnaws â'i gilydd â phosibl a bod y trefniadau ar gyfer trosglwyddo adroddiadau o'r systemau gwartheg a moch Prydeinig presennol yn cael eu gwneud yn effeithiol i sicrhau'r safonau olrhain uchaf posibl.</p> <p>Mae cyfarfodydd yn cael eu cynnal bob mis yn y pedair gweinyddiaeth i drafod y datblygiadau diweddaraf a datrys problemau cyffredin. Mae cyfres o grwpiau gorchwyl a gorffen hefyd yn cael eu cyflwyno.</p>
<p>Argymhelliad 10</p> <p>Dylai'r Gweinidog roi ymrwymiad y bydd unrhyw gyllid newydd sy'n codi o'r ardoll cig coch yn cael ei ddefnyddio i ategu, yn hytrach na disodli cyllid Llywodraeth Cymru ar gyfer Hybu Cig Cymru.</p>	<p>Nodwyd</p> <p>Pennir pwrpas gwario'r arian a ddaw o'r Ardoll Cig Coch gan Fesur Diwydiant Cig Coch (Cymru) 2010. Mae'r Bil Amaethyddiaeth yn dweud yn benodol bod yn rhaid i'r corff ardoll drin taliad a wnaed iddo o dan y cynllun ailwladoli fel pe bai'n ardoll cig coch y mae ei hun wedi'i gasglu. (cymal 33(4))</p> <p>Mae gwariant sy'n gysylltiedig â chyllid newydd sy'n codi o'r ardoll cig coch ar wahân i unrhyw geisiadau ychwanegol am arian a wneir gan Hybu Cig Cymru i Lywodraeth Cymru.</p>
<p>Safonau marchnata, cynhyrchion organig a dosbarthu carcassau (Rhan 5)</p>	
<p>Argymhelliad 11</p> <p>Dylai'r Gweinidog nodi i ba raddau yr oedd Llywodraeth Cymru yn rhan o'r gwaith o ddatblygu'r darpariaethau ar gyfer y diwydiant organig sydd yn y Bil a sut y maent yn adlewyrchu ei dyheadau ar gyfer y sector yng Nghymru.</p>	<p>Nodwyd</p> <p>Mae'r darpariaethau yn y Bil ar gyfer cynnyrch organig yn angenrheidiol ar gyfer creu safonau organig Cymreig newydd ar ôl diwedd cyfnod pontio'r UE.</p> <p>Mae fy swyddogion wedi gweithio'n glos â swyddogion Llywodraeth y DU a'r Gweinyddiaethau Datganoledig eraill i ddatblygu darpariaethau fydd yn galluogi Llywodraeth Cymru i gynnal integreidd y sector organig yng Nghymru.</p>
<p>Argymhelliad 12</p> <p>Dylai'r Gweinidog nodi ei safbwynt ar gyfwerthedd neu gydymffurfiaeth â rheoliadau organig yr UE a rhoi diweddariad ar sut mae hyn yn cael ei adlewyrchu mewn trafodaethau â Llywodraeth y DU.</p>	<p>Nodwyd</p> <p>Mae'r weinyddiaeth hon wedi'i gwneud yn glir iawn ei bod yn bwysig iawn sicrhau bod cytundeb masnach rhwng Llywodraeth y DU a'r UE yn y dyfodol yn alinio â rheoliadau'r UE ac yn cynnal safonau uchel.</p>

<p>Argymhelliad 13</p> <p>Dylai'r Gweinidog egluro sut y bydd yn ceisio sicrhau nad yw safonau organig presennol Cymru yn cael eu tanseilio gan gytundebau masnach yn y dyfodol. Dylai'r Gweinidog nodi a yw'r Bil yn rhoi digon o ddiogelwch yn hyn o beth.</p>	<p>Nodwyd</p> <p>Mae safonau organig Cymru gyda'r uchaf yn y byd a rhaid i hyn barhau. I ddiogelu ein safonau organig, mae fy swyddogion yn gweithio gyda Defra i ddiwygio cymal 37 o'r Bil er mwyn ei gwneud yn ofynnol i'r Ysgrifennydd Gwladol gael caniatâd Gweinidogion Cymru cyn gwneud rheoliadau sy'n ymwneud â chynhyrchion organig o dan gymal 36 os yw'r rheoliadau hynny'n gwneud darpariaethau sydd o fewn cymhwysedd Gweinidogion Cymru (a ddiffinnir trwy gyfeirio at gymhwysedd deddfwriaethol Senedd Cymru).</p>
<p>Argymhelliad 14</p> <p>Dylai'r Gweinidog nodi a yw'n credu y dylid cynnal safonau organig cyffredin ledled y DU.</p>	<p>Nodwyd</p> <p>Byddai cynnal safonau organig cyffredin ledled y DU o fudd i'r diwydiant. Ond ni ddylai'r awydd am safonau organig cyffredin olygu bod Cymru'n gostwng ei safonau hithau.</p> <p>Mae swyddogion wrthi'n trafod y mater â Defra a'r gweinyddiaethau datganoledig eraill.</p>
<p>Argymhelliad 15</p> <p>Dylai'r Gweinidog ddarparu gwybodaeth bellach am gyfranogiad Llywodraeth Cymru yng ngrŵp organig y pedair gwlad, gan gynnwys ei bwrpas a'i aelodaeth. Dylai hyn gynnwys diweddariad ar ei waith hyd yma.</p>	<p>Nodwyd</p> <p>Mae swyddogion o bob un o weinyddiaethau'r DU yn aelodau o Weithgor Organig y Pedair Gwlad. Mae'n fforwm i drafod polisi a phynciau llosg yn y sector organig ac i gytuno ar safbwyntiau ar lefel swyddogol.</p> <p>Gan fod y sector organig o dan bwysau newydd oherwydd Covid-19, mae'r Grŵp yn cynnal telegynadledau wythnosol i gydgyssylltu gwybodaeth ac ymatebion i'r argyfwng.</p>
<p>Argymhelliad 16</p> <p>Dylai'r Gweinidog egluro a yw'n credu bod angen diwygio'r Bil i gynnwys mesurau diogelwch i sicrhau nad yw safonau'r farchnad yng Nghymru yn cael eu tanseilio gan fewnforion mewn unrhyw drefniadau masnach yn y dyfodol. Ymhellach, dylai'r Gweinidog roi'r wybodaeth ddiweddaraf am unrhyw drafodaethau y mae wedi'u cael gyda Llywodraeth y DU ar y mater hwn.</p>	<p>Nodwyd</p> <p>Rydym wedi bod yn glir o'r dechrau â Llywodraeth y DU na ddylai unrhyw gytundeb masnach danseilio ein deddfwriaeth ddomestig na'r safonau cynhyrchu a chynnyrch uchel sydd gennym yng Nghymru. Sgrifennais at yr Ysgrifennydd Gwladol ar 12 Mehefin i esbonio safbwynt Llywodraeth Cymru ynghylch iechyd a lles anifeiliaid ac am faterion lechyd Anifeiliaid a Phlanhigion allweddol mewn cytundebau masnach yn y dyfodol. Mae diogelwch bwyd ac iechyd a lles anifeiliaid yn bynciau datganoledig, ac mae polisi Llywodraeth Cymru'n glir bod yn rhaid cynnal safonau diogelwch bwyd, lles anifeiliaid ac amgylcheddol uchel yng Nghymru.</p>
<p>Cytundeb Sefydliad Masnach y Byd ar Amaethyddiaeth (Rhan 6)</p>	

<p>Argymhelliad 17</p> <p>Dylai'r Gweinidog roi'r wybodaeth ddiweddaraf am unrhyw drafodaethau y mae wedi'u cael gyda'r Ysgrifennydd Gwladol ynghylch diwygio'r cymalau mewn perthynas â Chytundeb Sefydliad Masnach y Byd ar Amaethyddiaeth er mwyn cryfhau'r cytundeb dwyochrog.</p>	<p>Nodwyd</p> <p>Rwy'n fodlon o hyd bod y cytundeb yn rhoi mecanweithiau cryf i Weinidogion Cymru fynegi eu barn a sicrhau bod Senedd a Llywodraeth y DU yn ystyried y farn honno wrth ddelio â'r WTO.</p> <p>Gofynnais i'r Ysgrifennydd Gwladol gadarnhau ei ymrwymiad i weithio gyda'r Gweinyddiaethau Datganoledig ynghylch defnyddio'r pwerau hyn a chafwyd datganiad ar hyn gan y Gweinidog perthnasol yn Nhŷ'r Cyffredin ar 13 Mai 2020.</p> <p>Mae'n dda gennyf ddweud bod swyddogion o holl wledydd y DU yn cydweithio i baratoi'r rheoliadau a'r concordat sy'n rhoi grym i'r pwerau hyn. Megis dechrau mae'r gwaith hwn ar hyn o bryd ond gallaf gadarnhau bod LlyDU wedi gwrandao ar farn y Gweinyddiaethau Datganoledig, ac mae LIC yn chwarae rhan amlwg o ran dylanwadu ar y gwaith o ddrafftio'r rheoliadau a'r concordat.</p> <p>Rwyf wedi gofyn i swyddogion am yr wybodaeth ddiweddaraf a byddaf yn trafod hyn â'r Ysgrifennydd Gwladol os gwelaf fod angen.</p>
<p>Argymhelliad 18</p> <p>Dylai'r Gweinidog roi'r wybodaeth ddiweddaraf am y trafodaethau y mae wedi'u cael gyda chymheiriaid yn Llywodraeth y DU ynghylch diwygio neu gryfhau'r cytundeb dwyochrog.</p>	<p>Nodwyd</p> <p>Gweler yr ymateb i argymhelliad 17.</p>
<p>Tenantiaethau amaethyddol (Atodlen 3)</p>	
<p>Argymhelliad 19</p> <p>Dylai'r Gweinidog gyhoeddi'r ymateb i ymgynghoriad Llywodraeth Cymru ar denantiaethau amaethyddol, a ddaeth i ben ym mis Gorffennaf 2019.</p>	<p>Derbyn mewn egwyddor</p> <p>Caiff y crynodeb o'r ymatebion i'r Ymgynghoriad ar Ddiwygio Tenantiaethau Amaethyddol ei gyhoeddi mor fuan ag sy'n ymarferol o ystyried effeithiau'r COVID-19.</p>
<p>Argymhelliad 20</p> <p>Dylai'r Gweinidog ymateb i'r farn a fynegwyd gan randdeiliaid bod tenantiaeth amaethyddol yn gofyn am ei Fil Senedd ei hun yn y dyfodol.</p>	<p>Nodwyd</p> <p>Mae Deddf Deddfwriaeth (Cymru) 2019 yn rhoi dyletswydd ar y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidogion Cymru i baratoi rhaglen sy'n nodi'u bwriadau o ran gwneud cyfraith Cymru'n fwy hygrych.</p>

	<p>Byddai'r cynigion i ddod â darnau gwahanol o gyfraith amaeth a meysydd polisi cysylltiedig, fel tenantiaethau amaethyddol, ynghyd ym Mil Amaethyddiaeth (Cymru) arfaethedig, yn cyfrannu at y broses o gryfhau a chodeiddio cyfraith Cymru, gan ei gwneud drwy hynny'n fwy hygyrch.</p> <p>Mae'n bwysig i Lywodraeth Cymru bod gennym sector tenantiaid cryf yng Nghymru, gan ei fod yn cyfrif am 30% o'r holl dir sy'n cael ei ffermio. Ystyrir diwygio polisi tenantiaethau amaethyddol yng Nghymru wrth ddatblygu'r Papur Gwyn ar Amaethyddiaeth (Cymru). Hynny fydd y fecanwaith i werthuso a oes angen newid deddfwriaethol i'r maes yng Nghymru yn y dyfodol.</p>
<p>Argymhelliad 21</p> <p>Dylai'r Gweinidog esbonio pam mae rhai agweddau ar ddiwygio tenantiaeth wedi'u blaenoriaethu dros eraill i'w cynnwys ym Mil y DU.</p>	<p>Nodwyd</p> <p>Yr agweddau ar ddiwygio tenantiaethau a gynigir yn y Bil yw'r rheini yr oedd rhanddeiliaid yn credu eu bod yn bosibl eu gwneud ac yn angenrheidiol i allu parhau i gefnogi'r sector. Cafodd y diwygiadau eu datblygu ar y cyd â Defra.</p>
<p>Argymhelliad 22</p> <p>Dylai'r Gweinidog esbonio'r rhesymeg dros y darpariaethau ym Mil y DU sy'n berthnasol i ddaliadau Deddf 1986 ac nid daliadau Deddf 1995. Dylai'r Gweinidog nodi ei barn ynghylch a ddylid ymestyn y darpariaethau i gwmpasu daliadau Deddf 1995.</p>	<p>Nodwyd</p> <p>Mae'r cytundeb a wneir o dan Ddeddf Tenantiaethau Amaethyddol 1995 (Deddf 1995) yn gytundebau modern masnachol a negodwyd yn fwy diweddar na'r rhai o dan Ddeddf Daliadau Amaethyddol 1986 (Deddf 1986). Maent hefyd yn tueddu i fod yn fyrrach ac yn cael eu hadolygu'n amlach na chytundebau Deddf 1986.</p> <p>Mae hyn yn golygu bod tenantiaid sydd â chytundebau Deddf 1995 yn cael cyfle i drafod a newid amodau'u cytundebau. Nid yw cytundebau Deddf 1986 yn cynnig y cyfle hwnnw.</p>
<p>Darpapriaethau sy'n ymwneud â Chymru (Atodlen 5)</p>	
<p>Recommendation 23</p> <p>Mae'r Pwyllgor wedi galw am sefydlu mecanwaith rhyng-lywodraethol i sicrhau cytundeb hirdymor ar gyfer ariannu amaethyddiaeth ledled y DU. Dylai'r Gweinidog roi'r wybodaeth ddiweddaraf am drafodaethau â</p>	<p>Nodwyd</p>

<p>Ilywodraethau eraill y DU ar y mater hwn.</p>	<p>Mae'r Gweinidog Cyllid a'r Trefnydd eisoes wedi sefydlu mecanweithiau ar y cyd â Llywodraeth y DU a'r gweinyddiaethau datganoledig eraill. Ffocws allweddol y trafodaethau â nhw fydd sicrhau arian i amaethyddiaeth a'r sector gwledig ehangach yn lle'r arian a gollir. Mae fy swyddogion yn cwrdd yn rheolaidd â chynrychiolwyr y Trysorlys, Defra a'r gweinyddiaethau datganoledig eraill, fel yr wyf innau â'r Ysgrifennydd Gwladol. Rydym yn parhau i bwysu ar Lywodraeth y DU am gadarnhad y bydd y cyllid a gawn yn llawn gymryd lle cyllid y Polisi Amaethyddol Cyffredinol a'r holl arian arall y bydd Cymru'n ei gollu o ganlyniad i adael yr UE.</p>
<p>Argymhelliad 24</p> <p>Dylai'r Gweinidog roi ymrwymiad y bydd yn darparu is-ddeddfwriaeth i'r Pwyllgor sy'n deillio o'r Bil hwn yn y DU ar ffurf drafft a darparu digon o amser i'r Senedd graffu ar hyn.</p>	<p>Derbyn mewn egwyddor</p> <p>Rwyf wedi ymrwymo i'r egwyddor o fod yn dryloyw ac i rôl ddilys y Senedd o ran craffu ar weithgarwch Llywodraeth Cymru. Rwy'n ymrwymo i osod is-ddeddfwriaeth ger bron y Senedd yn unol â Rheol Sefydlog 27.</p>
<p>Argymhelliad 25</p> <p>Dylai'r Gweinidog nodi'r amgylchiadau lle mae'n rhagweld y byddai'r pwerau mewn perthynas ag ymyrraeth mewn marchnadoedd amaethyddol yn cael eu harfer. Ymhellach, dylai'r Gweinidog nodi pa fecanweithiau sydd ar waith i sicrhau bod Llywodraethau Cymru a Llywodraeth y DU yn gweithio gyda'i gilydd o dan amgylchiadau o'r fath. Dylai'r Gweinidog hefyd nodi a fydd y darpariaethau'n berthnasol nid yn unig i broblemau tymor byr, ond hefyd i broblemau tymor hwy sy'n effeithio ar farchnadoedd amaethyddol.</p>	<p>Nodwyd</p> <p>Caiff Gweinidogion Cymru ddefnyddio'r pwerau sydd ganddynt i ymyrryd yn y marchnadoedd amaethyddol pan fydd amodau'r marchnadoedd hynny'n eithriadol (Rhan 2 o Atodlen 5 y Bil). Hynny yw, pan geir aflonyddu mawr ar farchnadoedd amaethyddol neu fygythiad difrifol o aflonyddu mawr ar farchnadoedd amaethyddol ac y byddai'r aflonyddu hwnnw, neu'r bygythiad ohono, yn cael neu'n debygol o gael effaith andwyol difrifol ar gynhyrchwyr yng Nghymru o ran y prisiau y gellir eu cael am un neu fwy o gynhyrchion amaethyddol.</p> <p>Pan fydd mesurau o'r fath yn cael eu hystyried, bydd pedair gweinyddiaeth y DU yn trafod â'i gilydd trwy Grŵp Monitro Marchnadoedd Amaethyddol y DU, fel ag a ddarperir trwy'r Fframwaith Cyffredin arfaethedig ar gyfer Cefnogi Amaethyddiaeth.</p> <p>Nid yw'r trefniadau ar gyfer ymyrryd mewn marchnadoedd ond i'w defnyddio mewn amgylchiadau eithriadol tymor byr ac nid fel mecanwaith cymorth tymor hir.</p>

<p>Argymhelliad 26</p> <p>Dylai'r Gweinidog roi'r wybodaeth ddiweddaraf am y cynnydd o ran datblygu fframweithiau cyffredin y DU mewn perthynas â safonau iechyd anifeiliaid.</p>	<p>Nodwyd</p> <p>Mae fy swyddogion yn para i weithio gyda Defra a'r llywodraethau datganoledig eraill i ddatblygu fframwaith ar gyfer iechyd a lles anifeiliaid. Maent wedi cyrraedd cam dau'r broses ac yn awr wrthi'n datblygu polisi manwl. Mae gwaith yn mynd rhagddo ar Gytundeb ar Amlinell y Fframwaith sy'n gosod allan y trefniadau a gynigir.</p>
<p>Argymhelliad 27</p> <p>Mae'r Memorandwm yn nodi bod pryderon heb eu datrys o ran y darpariaethau yn y Bil ar gyfer adnabod ac olrhain anifeiliaid, tenantiaethau amaethyddol, a rheoleiddio cynhyrchion organig. Dylai'r Gweinidog nodi'n fanwl beth yw'r pryderon hynny a rhoi diweddariad ar y cynnydd wrth eu datrys.</p>	<p>Nodwyd</p> <p>O ran adnabod ac olrhain anifeiliaid a rheoleiddio cynnyrch organig, rwy'n pryderu nad oes angen penodol ar i'r Ysgrifennydd Gwladol ofyn am gydsyniad Gweinidogion Cymru wrth arfer pwerau o dan y darpariaethau hyn. Mae fy swyddogion yn gweithio gyda Llywodraeth y DU i lunio diwygiadau i ychwanegu'r angen am gydsyniad ar wyneb y Bil. Esbonnir hyn yn fanylach yn argymhellion 8 ac 13.</p> <p>Pan gafodd y Memorandwm ei gyflwyno, roedd angen nifer o ddiwygiadau technegol hefyd i sicrhau y gellir cyflwyno tagio electronig ar gyfer gwartheg lle bo'n briodol, ac i agor y drws ar gyfer cofnodion cyn symud. Cawsant eu gwneud yng Nghyfnod y Pwyllgor, yn dilyn cais gan Lywodraeth Cymru.</p> <p>Mae'r pryderon ynghylch tenantiaethau amaethyddol yn ymwneud â chyfeirio ceisiadau sy'n destun anghydfod am ganiatâd landlordiaid neu i newid amodau at gymrodeddwyr neu drydydd parti, os yw'r ceisiadau hynny'n ymwneud â chais gan denant i gynllun cymorth ariannol. Credir y byddai'r Bil Amaethyddiaeth (Cymru) a gaiff ei ddwyn ger bron yn nhymor nesa'r Senedd yn gyfrwng deddfwriaethol mwy priodol ar gyfer sicrhau bod ffermwyr tenant yng Nghymru yn cael mynediad at gynlluniau newydd. Rhoddir mwy o ystyriaeth maes o law i ba ddarpariaeth sydd ei hangen.</p>
<p>Argymhelliad 28</p> <p>Dylai'r Gweinidog egluro sut mae'n bwriadu defnyddio'r pwerau eang a ddarperir i Weinidogion Cymru yn y Bil, gan gynnwys mewn perthynas â</p>	<p>Nodwyd</p> <p>Caiff yr holl bwerau a roddir i Weinidogion Cymru gan y Bil eu defnyddio mewn ffordd briodol, gyda'r nod o gefnogi ffermwyr a chynhyrchu bwyd yng Nghymru.</p> <p>Caiff data eu casglu a'u rhannu yn unol â'r gofynion diogelu data perthnasol. Bydd angen</p>

chasglu a rhannu data; ymyrraeth y farchnad; a safonau marchnata.

casglu data i gynnal y safonau iechyd anifeiliaid a phlanhigion ac i sicrhau y bydd unrhyw ymyrraeth gan Lywodraeth Cymru yn y marchnadoedd yn seiliedig ar dystiolaeth ddilysadwy, yn unol â'r gyfraith.

Ceir defnyddio'r pwerau i ymyrryd mewn marchnadoedd pan welir aflonyddu mawr ar farchnadoedd amaethyddol neu fygythiad difrifol o aflonyddu o'r fath, ac y byddai'r aflonyddu hwnnw, neu'r bygythiad ohono, yn cael neu'n debygol o gael effaith andwyol difrifol ar gynhyrchwyr yng Nghymru o ran y prisiau y gellir eu cael am un neu fwy o gynhyrchion amaethyddol. Mae enghreifftiau diweddar yn cynnwys pandemig y Covid-19 a gall gynnwys tywydd eithafol, os ceir effaith andwyol sylweddol ar gynhyrchwyr amaethyddol yng Nghymru o ran y prisiau y gallant eu cael am un neu fwy o gynhyrchion amaethyddol.

Caiff y pwerau dros safonau marchnata eu defnyddio i gynnal a gwella safonau uchel yn y gadwyn cyflenwi bwyd amaeth, i gadw bwyd yn ddiogel ac i gynnal hyder y defnyddiwr yn y bwyd a brynir yng Nghymru.

